

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoј mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař mórny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty
Dušl daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćl khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew ćel
F.

— Sserbske njedźelske łopjeno. —

Wudawa ło kóždy łobotu w Smolerjez knihicizšczerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschědplatu 40 pj. dostacž.

Schtwórtla njedźela adventa.

Sej. 12, 2—6.

Bóh je moje sbože!

W czěmnyh srudnyh czašu profeta Jesajaš wachuje a czała se swojim ludom w jastwie a styknošczi na lěpschi czaš. A Bóh tón Anjes sjiwi šo jemu a pokasuje jemu bliski kónz domapytanja a khostanja, nowe šwětle ranje, nowy džěń sboža šo bliži ša pokutne a wěrijaze wutroby; hnadneho dopjelnjenja a wušklyščenja wěšty a wješely, jako by hižom pschischło, wotrocžł Boži šwój „džakowny kherlusč ša dobroty Mešiaša“ šaspěwa, w kotrymž wot spoczatka hač ke kónzei klinczi: Glaj, Bóh je moje sbože! Tež my chzemy we šwjatym pschihotowanštim adventskim czašu ša wschu nashonjenu wulku Božu pomož a we wschěch nusach a starošczech czežleho wójnskeho czaša tutón kherlusč šaspěwacž, pschi mjesach psched njepšcheczelemi a w domišnje, w domišnach a statokach: Bóh je moje sbože! Schtózžkuli tał š wěrijazei wutrobu wušnawa, tón šlyšchi štrošchnje š tuteho kherluscha: Njeboj šo!

Kač njeskónčnje bohate a hluboče je to šlowcžo „sbože“, kotrež profeta wo naschim Bosh spěwa; pomož, wušwobodjenje, wumóženje, měr a šbožnosć, to wschitko je w tym šlowcžu wobšantnjene. Wschitko, šchtož wot Boha a š Boha wulhadža, šchtož we nim mamy, šchtož k njemu wjedže, to je sbože. Móže šwět abo druhi cžłowješ jo nam dacž? Nė! jenicžy Bóh móže jo nam wobradžicž, jeno we Bosh šměmy a dyrbimy jo pytačž,

jeno Bóh je nasche sbože. Kač husto je Israelski lud to nashonił; hdy by zušym pschiboham šlužil, hdy by šwoju pomož pola póhanskich ludow pytał, hdy by šwojeje mozy a krašnosće šo hordžil, dha dyrbjesche šajnje tajki blud a wotpad š czežkim njeshožom šaplacžicž; hdy by pak šo žyle na šwojeho Boha špuschcžal, dha by tež šylnišchich njepšcheczelow pschewinył a se žohnowanjom we šwojich hětach. Schtož je pak Israelski lud nashonił, nětko š czežkim domapytanjom, nětko š dobyčžerskim wješelom, to je tež na tašlach naschich ludowych štawišnow kač w knišy nascheho žiwjenja hlukoto šapišane. Kač na štale šałożeny šteji lud, dom, wutroba, klě w njepšchewinjomnej mozy se šlowom a štutkom wušnawa: Bóh je moje sbože. Bole dnyžli přjedn widžimy to w nětcžischich czežkich wójnskich czašach, naschi wojowarjo š zušby a š dalokosće jo nam spěwaju a my jim wotmolwimy š domišny: Ša šo doměrju a njeboju šo! Šaj, špuschcžej šo žyle na twojeho Boha, dha nihdy njebudžesč wopušchcženy. Njeboj šo, luby krajo a ludo, hačžrunje je twojich móžnych njepšcheczelow tał wjele, — twój pomožnik je Bóh tón Anjes. Stare šlowo: „Jedyn muž — abo jedn lud — š Bohom je pschezo wjetšchina“ — je nascheho khezora a naš wschitkich pošne pschěšwědcženje. Njebojče šo, my wudowy, my šyrotki, my žarowazy w kraju a ludu, wón chze waš trošchtowacž, kač jeneho macž trošchtuje. Njebojče šo, my šranjeni, kotšiz psched njewěštyh pschichodom štejiče, wašche žiwjenje, wašch pschichod je w Anjesowej ruzy. Njebojče šo, my mřejazy, tež w šmjerczi Bóh nasche

sbože, śwětło, żywjenje woſtanie. Njeboj ſo, węcžny, wſchedomožny, śwěrnny Bóh je pſches Jeſom Chryſta twój Wóćez tu a tam! —

Pſches Bože ſjewjenje profeta widži, kaſ ſwobodnje a njebojaſliwje Boži lud ſo ſ jaſtwa a ſ zuſbny dom wróći do kraja ſwojich wótzow, do kraja ſwojego Boha. Wóřny ſo ſaſo we wrotach domiſny a pſchi meſtnach Božeje hnady ſhromadźuje, ſo by pſchi ſtudniach teho ſboža ſo wucziſcził, woſchewił a poſpłnił ſ czełom a ſ duſchu. Kaſ horzo je ſo jim huſto w zuſbje ſtyſkało ſa tutymi ſtudniczkami; kaſ jelen jachli po ſymnej wodźe. Woni ſu huſto ſawutlili a wumrjeli w tutej duchownej nuſy, kaſ Hagarowy ſyn w puſcziſnje. A kaſ wjeſele, dźaknje, śwěru chzedža nětko ſ pſchitwarſkam a woſtarjam teho Anjeſa khwatacž, te rjane Bože ſkłužby wohladacž, Bože ſłowo a Boži ſakoń wuſnyčž a wuczičž.

„Njeſhodžče tam a ſem, pytajcž žórło!“ Pójcž, cžerpajcž wěru żywjenja ſe ſtudnjom ſboža naſcheho Boha, ſapſchimacž a džeržče pomoz a žohnowanie teho Anjeſa! Kaſ wjele ſwětneho wjeſela a ſwětneho horja, w kotrymž naſch lud dołho ležeſche kaſ w Babilonſkim jaſtwje, je ſaniežene a roſlamane wot wójnſkich wicherow. Se ſabludženia a zuſbny ſmny ſo, dźak budž Bohu, dom wróćili. Kaſ wjele ſhniłych, džerjamy, jedojtych ſtudnjow a lužow je ſo ſaſpłalo w móžnych njewjedrach wójnny, — Bóh daj, ſa pſchezo! — a kaſ wjele ſtudnjow ſboža a žórłow żywjenja je ſo ſaſo wot pſchitrywazeſcho procha a popjeła wotkryło a na nowe wunamaſkało. Rěki Božeje hnady pſches kraj a lud ſaſo džeja, kotrychž ſbóžna woda woczi roſjaſnjuje, cžeku a duſchi ſtrowotu pſchinjeſe a ſwědomnje wuſwobodži wot brěmjenjow a njeměra. Njeſu žórła Božeje hnady noweho ſluba wjele ſpłniſche a kraſniſche hacž w Izraelu? W Bethlehemje pod wrotami beſche žórło kraſneje wody, ſ kotrejež picž ſebi Dawit we wójuſkim cžaſu jara žadaſche. Tſjo rjeſojo ſ jeho wójſka cžerpachu a pſchinjeſechu ſe ſmjerſnym ſtrachom wodu ſ tuteje ſtudnje. Głaj, to džecžo ſ Bethlehemu, miſchtr pſchi ſakubowej ſtudni, dobyčzet na Golgatha wotanſnje nam pſchecžiwu wſchitkim njepſchecželam ſtudnje ſboža a napomja naſ ſ nich ſ węcžnemu żywjenju. Snajeſch ty, wěrjaza wutroba, tele ſtudnje hnady a ſboža, kotrež je Boža hnada nam wotewriła, kotrež ſu nam naſchi wěrjazy ſwěrnny wótzajo wutworili a ſawoſtajili? Twój lubny Boži dom ſe ſwjatej dupu, ſe ſwjatym Božim bliđom, ſ Božim towarſtwom pſchi žimnym ſłowje Božim, w kherluſkach a modlitwach, — a wonkach pſchi mjeſach, na poli cžecž wſchitke te meſtna, hđžž naſchi lubi wojazy ſteja, ſtražuja, wojuja, wotpocžuja nad a pod ſemju, te meſtna lazaretow a khorownjow ſa naſchich ſwěrnnych rjekow, — pſches wſchitke beži žórło Siloah ſ węcžneje ſwjatnižy, wſchudžom tam nutſkach a wonkach nadeńdžemy teho, kiž dženſa hiſchče rjeknje: Komuž ſo picž chze, tón pſchindž ſe mni a napij ſo; moje cžeko je ta prawa jědž a moja frej je to prawe picž; ſbóžni ſu cži, kotliž ſu lačni po prawdoſcži. Prajcž tola, hđže dha by naſch lud, hđže dha naſche wójſko woſtało w tužnych přenich dnjach teje wójnny, w pražazej horzocž bitwow a wſchěch tyſchnoſcžow, w buchocž dołheho wocžakowanja a cžezkeho tradanja? My budžimny ſawutlili na pucžu. So my hiſchče tu ſmny, ſo ſtejimny, ſo dobyčzetžy doprědka džemy, to je džiwo pſched naſchimaj wocžomaj, to je jeno móžno pſches

to, ſo naſch žyły lud ſo ſhromadži w ſpóſnacžu a wuſnacžu: Bóh je moje ſbože; ſo je ſebi móž a ſpłnoſcž, ſcžerpnoſcž a wutrajnoſcž, troſcht, woſchewjenje a żywjenje nacičrpał ſe ſtudnjow ſboža naſcheho Boha. Hđžž telko tawſyntow naſcheho luda tele ſtuduje ſaſo namaka abo ſ žyła haſle namaka, hđžž telko tawſyntow nutſkach a wonkach je ſwjatny ſlub ſ Bohom ſcžiniło, ſo chzedža cžaſ żywjenja pſchi tutym ſałožku a žórku żywjenja wſtacž, — to je kižom dženſa wulke dobyčze, wulke žohnowanie, pomoz a wumoženje, — na to ſo nadžijamy wulkeho ſwjateho pſchichoda naſcheho luda a khezorſtwa. Pójcž, my wulny a mali, ſtari a młodži, ſ dželacžetſkimi a ſ wojowarſkimi ruſkami; ſkicžče ſwěrne macžetne ruſi a nawucžče mjeſke džecžowe ruſi, ſo bychmy wſchitžy ſe ſtudnjow ſboža cžerpali. Napjelnicž ſ wodu żywjenja wſchitke karany żywjenja, jednore linjane wſchědneho dnja, kraſne a woſebne naſchich ſwjedzenjow, karany wjeſela, karany ſpłſow a žarowanja. Čžim wjažy cžerpacž, ſebi a druhim, čžim bóle budžecž ſacžucž a naſhonicž: Bóh je moje ſbože!

Pſchipowjedajcž mjeſ ludami ſ džakowanjom mjeno teho Anjeſa! Tole napominanje profeta ſwojemu ludu ſobu dawa na pucž won ſ jaſtwa do lubeje domiſny. Mjeno teho Anjeſa, khwalba jeho ſwěrnny, kraſnoſcž jeho ſtutkow dyrbi byčž jich podrožniſki kherluſch, kiž dyrbi potom klinecž pſchi nowotwarje Anjeſoweje ſwjatnižy a Božeſcho meſta, kaſ pſchi wuſnyje a wo žnjach na domiſninych polach. Woněmjene harſy dyrbja ſaſo ſyncžčž a klinecžčž pſches kraj a mjeſny ſe khwalbje Boha, kotrejež dyrbja wſchě kraje polne byčž. Kižom nětko klineži ſ wutrobom naſcheho luda: Tón Anjeſ je mój pſalm. Žadny pucž naſchich wójſkow bjeſ kherluſcha: Jed'n twjerdy hród je naſch Bóh ſam; ſpłnyſch, pſches nóžne wicherowe morjo ſo ſpěwa: Chryſt Chrie, na morju pſchi naſ ſtej! pſches bitwiſchče a ſwjatnižy móžnje ſchumi: My džemy a chžemy ſo modlicž ſ Bohu; ach, a ſchto móže licžicž, kaſ huſto je ſo ſaſpěwało ſ džakowanjom abo ſ proſtwami: Twaſ, o moja duſcha, twaſ na Boha!

Čsměle a mohle tele kherluſche ſaſo woněmicž? Hđžž domiſnine ſwonny budža kherluſch měra ſaſpěwacž, hđžž naſchi wojowarjo ſ dobyčzetſkimi khorhojemi ſo ſ nam wróća, hđžž móžemy jim ſ ſaſowidženju a powitanju napſchecžo hičž, — kaſ dyrbi tehdy móžniſcho, kraſniſcho hacž ſchumjenje ſwonow klinecžčž naſch džakny khwaloſny kherluſch: Čžecž budž Bohu we wyſkoſcži!

Wěſcž chžemy ſ połnym prawom mjena naſchich wjednikow a dobyčzerjow pſchekraſnicž, wěſcž chžemy po ſwjatej pſchiſpłuchnoſcži mjena naſchich ſa naſ ſemrjetnych rjekow, kotliž wonkach abo nutſkach ſpja, ſe žohnowazym depomnjecžom wobarnowacž, — ale naſch džak ſo wyſche poſbėha ſ horam pomozny a pſchekraſnjuje pſche wſcho a we wſchěm mjeno naſcheho Boha a Šbóžnika. Hđžž mjena tamnych naſchich ſwěrnnych ſteja ſapiſane niz jeno w taſlach ſtawisnow, abo w kniſy żywjenja, — dha ſo ſa to temu džakujem, kotrehož khwambu w džakowanju a w nadžiji jandželjo, paſtyrjo, kralojo, Simeonowe a Hanine wutroby ſaſpěwachu. Čžezke ſu domapytanja naſcheho cžaſa, ale tola budža nam wěſcž ſ žohnowanju, je-li mjeno, ſłowo, wola naſcheho Boha a Šbóžnika budže wobarnowaza, wodžaza móž naſcheho luda w pſchichodnych dnjach. Poſpłnjeny a dobyčzetſki pſchecžiwu nje-

pscheczalam, s'jednocyeny a s'bozowny nutskach budze nasch drohi lud w hnadze wot Boha, we swerje sa Boha. Wschitke te sanknjene durje na swecze sašo wotantnycz, rostfelane mosty sašo twaricz, prwidne a puste mestna wupjelnicz, rany sahojicz, wutrobny poßylnicz, bylsh jetrucz, — swotkal mohli t temu wschemu wutrobitoicz a mocz bracz, jeli niz wot nascheho Boha a Sboznika. Nascha pomoz steji w jeho mjenje. Jeho krasnoscz, hnada, swera dyrbi so wshudjom pschipowjedacz a wshitzu su t temu powolani, kotshz chzedza do weczneho Ziona nuts saicz. Khwalba teho Anjesa wobarnuje kaz psched straschnej hordosczu, tak psched straschnym sadwelowanjom, wona potasuje twjerdy salozk, pramy pucz, sbozny dobyczerski konz. Borsy hodowne swony swjedzen sboza, dzen nascheho Sboznika nam saswonja. Wesh, schto tebi pschipowjedaju? Haj, my jo wemy, niz hacz runjez je wojnski czaß, ale runje won dokelz je pschezo hischce czechki wojnski czaß a krejroslecze na semi. Wone spewaju a preduja nam: Mer na semi; pschetoz Boh je moje sboze! Samjen.

W.

Setkanje Boze we wulkej wojnje.

(Pofraczowanie.)

Dzenka je njedzela, ale niz kaz w domisnje, hdzeß swony klineca a czlowjekow t modlenju wolaja. Sow je bluki hrivot kanonow, kiz dziwnje do swedomnja ryczy. Pschezo je, kaz by Boh swoje lhostaze budjenje nad czlowjekami wufonja, kotshz jeho priedy snali nejku. Sako psched krotkim nadbehowachmy, bebi ruzh sawdachmy a po modlitwie nascheho Anjesa a Sboznika smetrom kmjerczi napischeczimo dzechmy. Szom netoty, kiz beshce priedy sozjaldemokrat, je bebi na swoje wotkshilenje wot Boha pomyslił a je so sašo t njemu wroczil. „Sdnyß je nusa najwjeticha, je Boh najblißshi.“ Młodoicz, kiz je na wopacznych puczach, chzyla jenoß jedyn dzen ras na tajkim kmjertnym bedzenju so wobdzelicz. Wona by teho Anjesa na kolenach wo mer proßyla.

(Pioner i Franzoskeje.)

* * *

Pranju wohnjowu tschczenizu kmj mójnje dostali, luba potra! Tak bebi to myßlił njebedch. Szym we hlowje wot tselenja zyle wjerczaty. A prawizy a t lewizy kulli kaz krupy letachu. Zadyh wotomik wesh njeßy. W nozj je hischce wjele wrotnisho. Njedzelu wjeczor bebi hjom myßlach, so dyrbyu swój testament sczinicz, jako granata njenadzizy pschede mnu dele pragny. Sejtman bebi myßlesche, so hym do kuslow rosleczał. Won so mje tez praschesche, hacz je so mi neshcto stalo. Ale Bohu dżakowano niz. Senoz strozele. Mi stamy tschepotachu, so mójach ledy stejecz. Luba potra! netko mójze czlowjek so modlicz nawutnecz, a to mójesh wjeczor hodzinu dołho kshschecz, tak nutnje so t Bohu modla. Sa dyrbyu kam wusnac, ja priedy tez hischce tak zyle merjazy njebedch. Ale netko hym tola zyle hinaschi. Netko czujemy, so Boh je —

(Sakshi mojat swojei koshje.)

(Pschichodnje dale.)

Kak je Bohußlaw i Dubowina Boha spósnał.

Powjedańczo wot Khristofa Schmida.

Pschekożik S. Wuf.

(8. pofraczowanie.)

11. staw.

Pucz do hor.

Putnik Methodij mjesche holecza psches zyle leczo pschi bebi, so by jeho hischce lepie roswuczil, a wot wshelafich hrosnych

rechi a njepoczinkow jeho wotwuczil, kotrymz be mjes rubjeznikami pschuwutnecz. Wobla so putnik tez nadzijsche, so holecze, kotrehoz liczzy beshcei pschi tak dołhim bydlenju hłuboko w semi kshtrje sblendnecz, tu pschi nim w czerstwym powetije pschi strowej jedzi najsterscho swujo priedawschu strowoscz a rjanoscz sašo dostanje, a so smejetaj potom jeho starichei czim wjetichu wjekelosc na nim. A woprawdze be Bohußlaw borsy sašo tak rjanu, kaz kczajaza rōza w raishim klonzu.

Ssriedz nasymja chzysche Methodij, kiz be priedy neshdy daloto wototo pobyl a wjele mestow wohladał, hischce junu swój kiz do rukow wsacz, a so na pucz do blisfo lezazeje wobudleneje krajiny podacz, so by so tu mjes ludzimi po holeczowymaj starichimaj dopraschował. Won be i nanom tamneho młodzenza, kotryß be Bohußlaw t njemu pschuwjedł, derje snaty; be to bohobojajny a mudry bur, kiz hłubsho w horach bydlesche. Ton be putnikej na jeho prōstwu kłubił, so chze holecza tak dołho t bebi wsacz, hacz bebi sašo po njeho njepschindze. A njemu chzysche Methodij najpriedy makeho Bohußlaw domjescz.

Na jenym rjanym, jajnym dnju nasymu bechu ledma raishce serja sawitale; tu pschindze putnik holecza wubudicz, shotowa jeho, a dżesche i nim do kapakki. Tu modlesche so i nim nutnje, so by Boh luby Anjes jeju pucz, kotryß chzyschaj dzenka nastupicz, zohnował. Sako beshchaj potom poßnedaloj, a i potrebnymi wozami na pucz so wostaraloj. Wsa Methodij swój kiz, samkny swujo kshczu, a dżesche w Bozim mjenje; Bohußlaw polny radosche bezesche pōdla njeho. Dżeschaj po kamotnych schczeschach, kotrez bechu jenoß pastyrjam a hajnikam snate. Pschipołdnju pschindzechaj t wyßokim skalom, na kotrychß so wyßoko horjela stadlo kosow pakesche. Tu so kshdnychaj do kłōdla, so byschaj wotpocznykaj a mały wobjed t bebi wsałoj.

Pastyrjowy holecz pschibez a nimaj, so by czechczedostojnemu putnikej ruku wotkshacz. Mały Bohußlaw rucze stanywschi a so dżiwajo pocza: „Aj, aj, tajfile mały czlowjek, runje kaz ja hym! D to je tola rjenje! To hym ani njewjedzał, so je na swecze wjazh tajlich małych ludzi, hym bebi pschezo myßlił, so hym kamlutki na swecze tak moliczki. Mewerno, ty pōndzesch i namaj?“ Na nanowe dowolenje proschesche pachol putnika, njeby-li kmel jemu jeho brēmjeschko kruz njescz. Tak dzechu hromadze dale, a Bohußlaw mjesche i zshym holeczom tak wjele powjedacz, so pōdla skoro na niczo njekedzbowasche.

Na to pschindzechu do maleho seleneho dōlcza, priedy wyßokich skalow, hdzeß so stadlo wowzow pakesche, runje tamnemu burej kshschazny, kotrehoz chzysche Methodij wopytacz. Bohußlaw mjesche na dwemaj małymaj, ledma netotre dny starymaj jehnjatkomaj njekmernu radoscz, majkasche jej, a dawasche jimał wshelake riane mjena.

Mjes tym so putnik ja pastyrjom roshladowasche. S boka pod nashilenej skalu, i kotrejeß cziste promjo wody czechesche, wuhlada młodu holeczu kēdzazu, kotraz mjesche w ruzh womezerski kiz, w drugej knihu, w kotreß jara pilnje czitasche. Nad tym so dżiwajo dżesche putnik t nej. Wona be bēla shotowana a mjesche schēroki seleny klobuk na hlowje. Zeje wobliczo be czech a mke; tola be na nej lohzy spōsnacz, so je srudneje, czechke myßle. Sestarijeneho, czechczedostojneho putnika Methodija be hischce njewidzala; spōsna pał jeho hnydom po tym, schtoß be wo nim kshchala, a stanywschi jeho pscheczelnje a i widzomnej wjekelosczu a dowernosczu postrowi.

Methodij dżesche: „Ty tuto stadlo hischce dołho njepakesch. Pschetoz hdyß wōndano i burom rēcchach, kotremuz kshscha, njepomni wōn ani kłowa wo tebi.“ Wona pał wotmolwi, so hjom tōjschto lēt w horach wowz pagn, so pał je pola tehole swojeho duschneho knjesa hatle psched tsjomi dnjemi do kshchby pschischla. „S wotkel pał hym“, praschesche so Methodij dale, „a czechodla hym tak srudna?“ Holeczo da so do plakanja a prajesche: „Ach, ja hym wot dalota. Māla njepokshchnoscz je mje do najwjetischeho njeshoza pschuwjedla. Besh pschi jara dobrei knjeni na kshchbie. S lohkomyschnosche wostajich jeje jeniczke lubosne dżeczatkto, kotrehoz pilne peshonjenje be mi nashruczisho pschiporuczene, jenoß netotre wotomishjenja kamo. Duß bu wono wot rubjeznikow kradnjene. Zalosche a srudoby dla njemōzach pschi dobrei knjeni wjazh wutracz, njemōzach jeje horjo wjazh widzech, a czechnyh tehodla do hōr. Tu hym netko w teile kamoczje živa, a proschu wshchdnje Boha, so chzyl mi miłosczowy bycz, a njeshoze, kotrez hym skuczila, sašo dobre sczinicz, dżeczatkto sašo namafacz dac, a tak njekmernu žaloscz dobreje maczerje do radosche pschemenicz. Wōh trach so

tola nad mojimi hylami kmili, wo kotrychž jeno wón a tute skały wjedža.

Putnik prajesche i hnuthym hlokom: „Ja mam sa to, so je Bóh twoju próstwu w tymle wošomifnjenju wušklyščať.“ A wučahnywšchi wobras Bohuškawoweje maczerje, kotryž bě žebi k temu, so by šo lóže sa njej dopraščať, šobu na pucž wšať, pošasa jón prajo: „Snajesč tutón wobras?“ Šolčo šawola i poštróženjom a radošču wótšje: „Mój Božo, to džě je wobras hrabinki i Dubowina, maczerje kradnjeneho džěšča!“

Ma to pšchiběža tež mały Bohuškaw, hladašče na tule nowu wošobu (paršchonu) i wulkim špodžiwaniom, a hnuth pšches jeje hylšy rjekny: „Čehodla dha plakaš, a ščto čzi je? Ššy trasch hlobna? Šlej, tu mašch hylěba a dwě jablucžy! jěš!“

Methodij pať džěšče k holecžy: „Šlej, tónle mały hólčez je tamne džěčžo, kotrež bu i tymle wobrasom kradnjene!“ Šolčžy bě pšchi tym, jako by šo je i radošču a štróženjom wutroba pufnyčž chžyla. Šadny na kolena a ruzy wyšoko k njeby šbėhnywšchi šawola: „O ty tať dobry a miłosčžywny Božo, ty šy moju modlitwu wušklyščať, kotruž wo dnjo a w nožy k tebi ščzelech. Ach, wšmi nětť tež miłosčžywe mój wutrobny džaf, kotryž mi móžno njeje se škowami wuprajicž.“ Ma to wošochowasche mašeho Bohuškawka i horžymi hylami. „Mój najlubšchi Bohuškawko“, džěšče wona, „tašle je čze nam Bóh šašo daril. Ale šy dha ty tón wopravdže, abo džije šo mi to jenož? — Šaj, ty šy wopravdže; pšchetož šy šwojemu nanej žyle podobny, kaž jena rošowa trjepka druhej! Ach, tať budže šo twoja maczeť šadowacž! Ach, budž wščať ty tola tež wješeľy a raduj šo, pšchetož nětťo džemy k twojemu nanej, k twojej maczeri!“

Methodij wutřě žebi hylšu i wrcžow a prajesche: „Tebi budž čžescž a šwalba, dobročžywny Božo. Twoja ruša je ššawnje i tymle džěščžom, ty pšcheměni hylšy šrudoby, kotrež tale wboha holecžka bjes pšchěščať plakašče, do hylšow radoščze. Ty darišch dobrymaj šaršchimaj jeju wutrobnyje lubowane džěčžo i nowa. Ty žohnujesč moje přenje šrocžele, a šalutujesč mi štaremu mužej dalsche doprašchowanja. Twoja dobročžywoščž a šmilnoščž budž wěčnyje šwalena!“

Ma to džěšče Methodij i Bohuškawkom a Maratu dale do domu čžescžehódneho bura, kiž jeno poš hodžiny dale bydlesche. Mały hólčez, kiž bě i nimaj šobu pšchishčoť, chžyšče mjes tym wozny paščž.

„Še to mój nan, to moja maczeť?“ woprašča šo Bohuškaw, jako jim bur a jeho žona w šhěžnych durjach napšchecžšo šupiščtaj, a jich pšchecželnijwe powitaščtaj; a šlyšchawšchi, so wonaj to njejštaj, bě šrudny. „Wonaj štaj tať pšchecželnijwaj“, praji wón; „mój nan a moja macž njemóžetaj pšchecželnijšch bžčž; ja bych tu rady pšchi nimaj wostať.“ Šašo bėchu tu něščto mašo pošědli, dachu šo na dalschi pucž, a tamny mlodženz, kiž bě Bohuškawka namakať, šyn šprawneho bura, jich pšchewodžesche. Ma wječžor pšchindžechu i horow won do dołheje a ščěrofeje doliny, hđžěž šo Bohuškaw na mnohoščži šhěžow wulkeje wšy doščž nadžiwacž njemóžesche. Mašajtra rano pšchi šwitanju jědžechu dale, a na džijachu šo, so budža sa tšy dny w Dubowinje.

12. štam.

Njenadžite wopytanje.

Šřeni džěň pšchindžechu šhětry truch pucža dale. Wjeseňje šo mašemu Bohuškawkej lubjesche, a na měšacžkach, hrodach a wšbach, kotrež bėchu wšchubže wošoło widžecž, mējesche wulku radoščž, a tať hušto hacž šašo nowy hrób na dalokej hóržy wuhlada, prašchesche šo tež, hacž to njeje Dubowin.

Tola druhi džěň i wječžora pšchindžechu do hušteho lěša. Tu bėchu pucže tať hrošne, so móžachu lědma dale pšchincž. Tež šbėhny šo žašostny wětr a deščžiz šo mohł rjez lijesche. Mjes tym bu nóz a bóršy tajša čžma, so dnybajchu šřiedž lěša w šorcžmje, kotraž bě rubježnišow dla jara wuwofana, wostačž. Šašo bėch tu něščto powječžerjeli, podachu šo k mērej, so bychu rano prawje šaše šašo dale jěčž móhli. Mucžni doščž tež wšchitžy bóršy wušklyšchu, jenož Methodij, kiž bě mašeho Bohuškawka k žebi do šomorſi wšať, šlecžesche hacž do pošnožy pšchi šlidku, na kotrymž šwěža štejesche a jeho kniži ležachu, a modlesche šo.

Duž šta šo i došom daloko pšchěd šhěžu wulka hara; a něštre wótře mužške hloky bėchu šlyšchecž. Čžepjesche šo i mozu do buri a do wolenžow. Wšchitžy w domje buchu se španja wubudženi a jara šaštróženi. Putnik wuštupi se šwojeje šomorſi;

Marata pšchiběža jemu napšchecžšo a pocža: „Ach, mój Božo, mi šo šda, so šu to čzi rubježnižy, a so čžedža nam Bohuškawka šašo wšačž.“ Methodij porucži jej, so by jenož šmērom była, a džěšče dele. Tež šorcžmať a jeho ludžo bėchu we wulkim šrašče, a njewěrjachu žebi durje wotewricž. Čži wonka pať hylščeže bóle šašhadžachu a hrožachu, so čžedža durje rošbicž, jeli so jim nje-wotewri.

Methodij pať rjekny: „Durje naš njemóža šašitacž; Bóh pať budže našch šašitať a wobwarnomať; w jeho možy šmy wšchitžy. Špytajmy, hacž šo i tymi ludžimi na dobre wašchnyje pšchesjene pšchincž njehodži.“

Wón wotewri durje; šchtyrjo kaž šchtomny šřocženi a šylnje wobronjeni brodacži mužojo šupichu do šhěže, jedyn mjes nimi se šašwěčenej šmolnizu w ruzy. „My dnybimny najpřiedny wšchě štwy a šomorſy wašcheho domu pšchěhladačž“, prajachu woni; „pšchetož našch šnyes pšchijědže hnđom sa nami i tójščto ludžimi, a wšcho dnybi jemu po jeho woli pšchihotowane bžčž!“ Methodij šo woprašča, šchto jich šnyes je? — a jich wotmolwjenje pšchijedže jeho do wulkeho špodžiwania a njenadžiteje radoščze; pšchetož bě to hrabja Drohoměr i Dubowina, Bohuškawkomy nan. Čžile jeho škuzobnižy pocžachu dale powjedacž, tať je wón we mójnyje čžezžy ranieny byť, tať pošdžišcho šašo derje doščž wuhojeny wójško njeje chžyť wopuščžicž, ale šobu wojowacž, doniž mēr a pošoj wudobnyty njebudže. Šrajachu, so je nětťo k mērej pšchishčo, a so je hrabja i nimi, a se šwojimi druhimi ludžimi, šotšiz nješku na šuršowskich pošmješach pošřiebani, na šompucžu.

Šowjesčž, so je mēr a pošoj, napielni wšchěch i wješeľoščžu. Wšcho w domje chžyšče jenož šhrobšym wojakam pošlužicž. Čži bėchu pať tež bóršy prawje pšchecželnijwi a šamolwjachu šwoje přiedawšche šhětre šašhadženje i hrošnym wjedrom. W šajškim wěšlje a deščžy, mēnjachu, nješmē šo wojakej sa ško bracž, hđž wo pošnožy radny dołho pšchěd durjemi nješteji. Tež powjedachu, tať šu šo w čžmowym lěšu šabludžili, a so tuto šwarjenje njebychu namakali, hđy bychu šwěžu we wošnje njewidželi, kotraž je jim šašo na prawy pucž pošhala.

To, so bě jich šwěčžka, pšchi kotrež šo Methodij tať pošdže hylščeže modlesche, šem domjedka, pošnu móžnyje wutrobu pošožneho a bohobošasneho putnika, kiž we wšchom Božu rušu a pšchěd-widžomnoščž čžescžowasche; a wón prajesche tež sa tuto šbože Bohu wutrobny džaf.

(Pšchichodnje dale.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

* **Nowy bibliški pucžnik na lěto 1916** je šašo pšchecželnijwe šnyes šarať Mróšať w Budyšchintu šestajak; wón w šlyšchym čžajšu wuňdže, tať so jón lubi Ššerbjo do noweho lěta doštanu. Wón pšacži 15 pjenješkow, a maja tež šobuštawy knihowneho šowarštwu w tutym lěčže jón šapšacžicž, došelž šo wot nich žadny pšchinoschť šbērať njeje, čžišččž pucžnika pať ma šo šapšacžicž. Bibliški pucžnik chžyli tež lubi Ššerbjo tym šwojim won na šitwišchčžo ššacž. Wón budže jim luby šowaršch, hđyž jim šbždy džěň poda pruhu i Božeho ššowa jako šchit w čžezkich a čžemnych čžajšach jich wojowanja.

* **Nowa wójšla poščžonta** je šo šhěžorštwowemu šejmej pšchědpošožika a žada šo 10 milijardow šřiwnow. Šašupřěš štatnych šřanzow je w šejmje wuškžit, so jedyn džěň nēhđže 330 milijonow šřiwnow pšacži, ale wón móžesche tež wušbėhnyčž, so i pjenjesami poša našchich njepšchecželow wjele hubjenšcho šteji, a so budže našchemu ludej loško, te čžezšoty pšchenjesčž. Šřiech je nam čžezško, my dnybimny ščžerpliwje a wopornijwe tón čžezški čžajš pšchětracž w tej nadžiji, so Bóh tón šnyes našche pošštwy wo mēr wušklyšchi, hđyž je jeho prawa šchšunda pšchishčła.

* **Dla železnizy**, kotraž je wotmnyšlena wot šadworja do šamjenža, šuradženia hylščeže k temu šbžčle nješku, so šo ležomnoščž wot gmejnow šarmo ša. Šuradženia pať, kaž wylchnoščž šhromadženenemu šejmej rošprawja, šo dale wjedu, a čžze wylchnoščž gmejnam poščžontu k šakupjenju tych ležomnoščžow dacž.

Šamolwity šedaktor: J. Gólč. Ššoburešaktor: J. A. Kapleť.

Čžišchčžet a naššadnik: M. Šmoleť.